

Gode råd

- Kunnskap for likestilling

Et samarbeidsprosjekt:

- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO)
- Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)
- Unge Funksjonshemmede

Støttet av Stiftelsen Dam

Bildet: En leende jente i en blomstereng, med en prestekrage bak øret, hun viser tommel opp-tegn med begge hendene

Kurs for rådsrepresentanter i kommunale råd for personer med funksjonsnedsettelse.

- Nettside
- Kort hefte om kommunale råd
- Sjekkliste med tema
- Fylkesvis opplæring

Bilde: Smilende personer står i en rekke

Velkommen som folkevalgt!

Bilde: Tre personer sitter i et møte. To ses bakfra en kvinne
Ses forfra. Hun smiler.

Et rådgivende organ for
kommunen
Velges av kommunestyret
for fire år

Kan uttale seg i alle saker
som gjelder personer med
funksjonsnedsettelse,
utenom enkeltsaker.

Hvorfor råd?

Personer med funksjonsnedsettelse er som regel underrepresenterte i andre folkevalgte organ.

Det er behov for eget råd som skal ha fokus på innbyggere med funksjonsnedsettelse sine interesser, og gi råd til kommunen.

Bilde: Illustrasjonsbilde av en stor gjeng med folk som illustrerer mangfold. Noen bruker rullestol.

Det som forventes av rådsmedlemmene

- Gi råd til kommunen om saker som er viktige for personer med funksjonsnedsettelse. Også ta opp aktuelle saker.
- Ivareta interessene til *alle* innbyggere med funksjonsnedsettelse
- Sette seg inn i sakene som er aktuelle for rådet
- Ha dialog med personer med funksjonsnedsettelse og deres organisasjoner, slik at du har et godt grunnlag for å gi råd til kommunen

Regelverket som er grunnlaget for rådet

Kommunelovens

§ 5-1, § 5-2 og

§ 5-12

Forskrift om råd for
personer med
funksjonsnedsettelse

Veilederen for rådene
(Bufdir)

Bilde: Smilende personer står i en rekke

Arbeidet i rådet

1. Forberedelse
2. Å prioritere sakene
3. Hvordan ta opp egne saker?
4. Å sette seg inn i saken
5. Uttalelser fra rådet
6. Oppfølging av saker – Hva skjer?
7. Når det ikke fungerer

1. Forberedelse

Opplæring

Kontakt FFO/SAFO

Kommunens retningslinjer for rådet

Hva finnes på kommunens
hjemmesider?

Hvilke saker har rådet har jobbet med
i forrige periode?

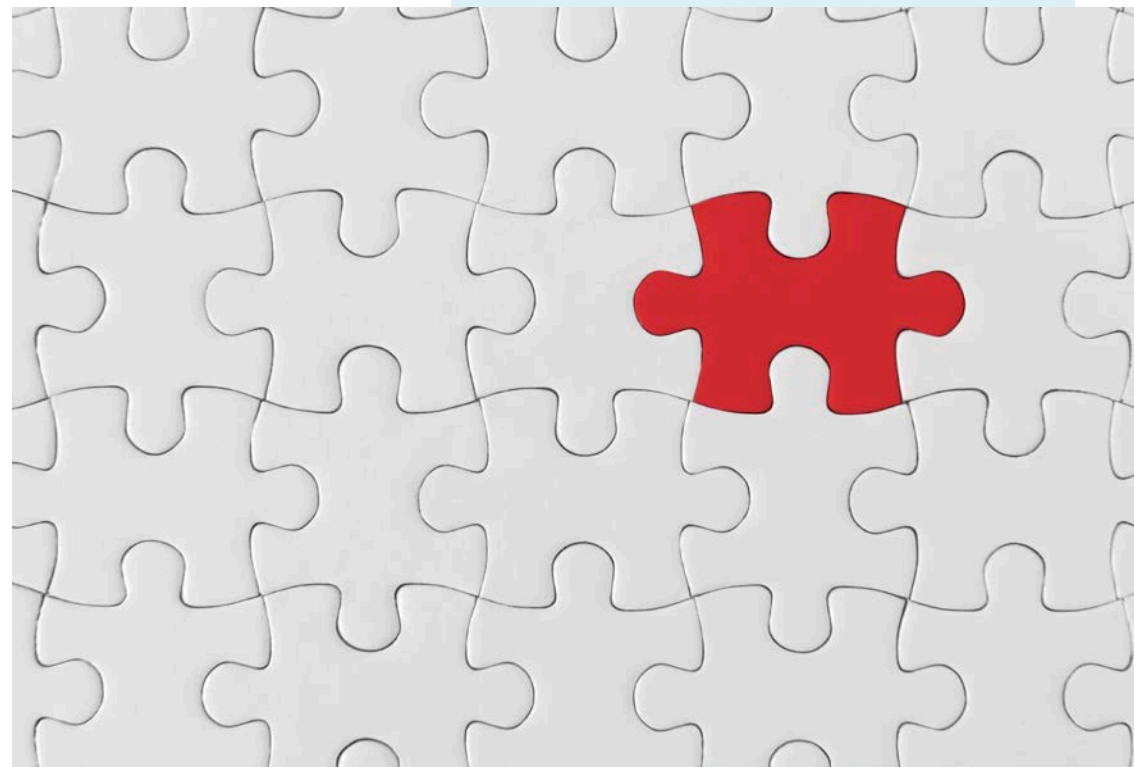
Bilde: Aksjonister på en uteplass med plakaten
«We need a change»

2. Å prioritere sakene

Prioritere = Sette noe først

Er dette viktig for funksjonshemmede i kommunen?

Kommunens planer og budsjett er sentrale områder.

Bilde: Et puslespill der bitene er hvite, men en er rød

Fra forskriften § 2: Rådet kan også ta opp saker av eget initiativ

3. Hvordan ta opp egne saker?

Åpen post i rådet

Lag en plan for året – hvilke saker og når?

Hva mener paraplyorganisasjonene er viktige saker?

Søk og etterspør informasjon (kommunedirektør, saksbehandlere, ledere av politiske utvalg mv.

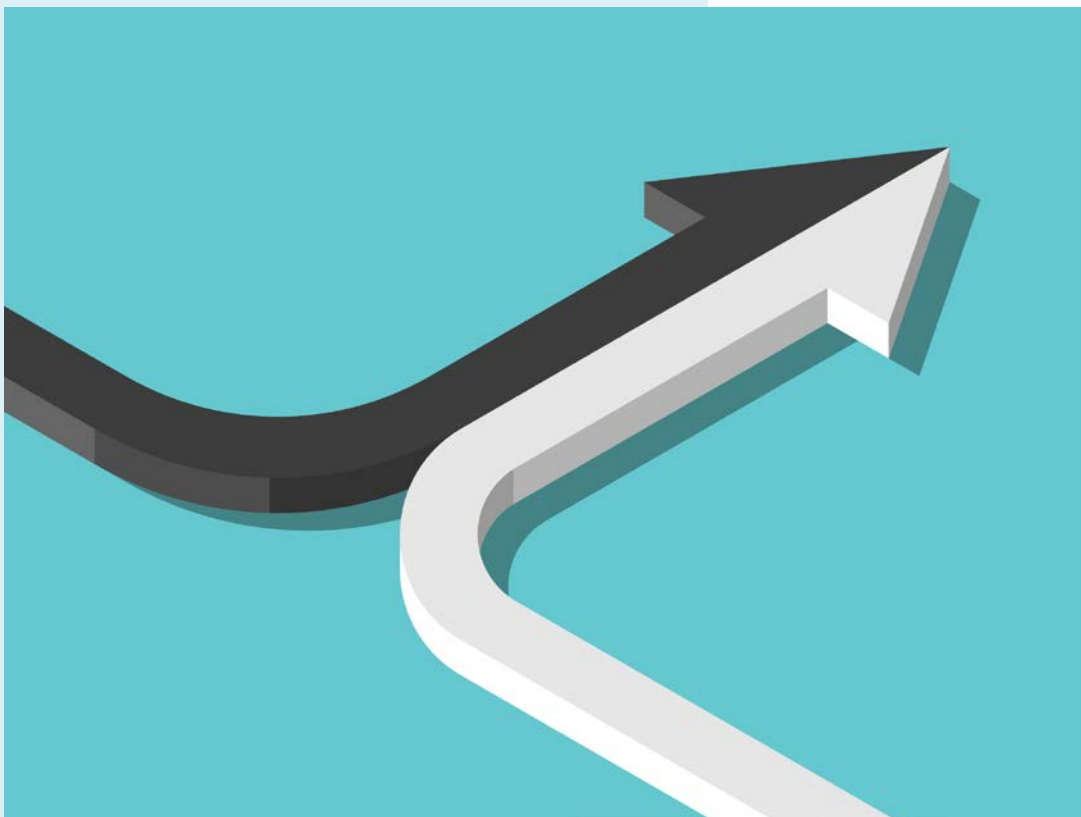
Rådssekretæren – viktig for videreformidling

Ikke ta opp saker som angår deg selv eller enkeltpersoner

4. Å sette seg inn i saken

- Bakgrunn for saken: Hva dreier den seg om?
 - Faktainformasjon – link til lovverk? Tilsvarende saker tidligere?
 - Ulike forslag til løsninger – slik at politikerne har valgmuligheter
 - Konklusjon
-
- Dersom omfattende saksframlegg; Les sammendraget!
 - Har saken konsekvenser for personer med funksjonsnedsettelse?

5. Uttalelse fra rådet

Bilde: Illustrasjon. To halve piler, en hvit og en svart, møtes, og viser deretter en retning.

- Kommunen skal etablere rutiner som sikrer at rådene mottar sakene på et så tidlig tidspunkt i saksbehandlingen, at uttalelsene fra rådet har mulighet til å påvirke utfallet av saken (Forskriftens §2).
 - Rådets uttalelser skal følge saken frem til avgjørelse.
-
- Vær kortfattet – slik at budskapet ikke drukner i for mange ord

6. Oppfølging av saker – Hva skjer?

Rådets uttalelse er et råd – og politikerne kan velge å se bort fra det eller ta hensyn til det, helt eller delvis

Alle kommuner har elektroniske løsninger hvor du kan gå inn på nettet å følge med sakene og hvilke vedtak som gjøres.

For at du som rådsmedlem - og rådet - skal få tilbakemelding i saker det er gitt uttalelse i, bør konklusjonene/vedtaket i sakene refereres i rådets senere møte

7. Hva når det ikke fungerer?

Kommunedirektøren har ansvaret for å etablere interne systemer og rutiner i organisasjonen, slik at rådet kan gi råd i alle saker som gjelder mennesker med funksjonsnedsettelse.

Dersom dette ikke fungerer – be om at kommunedirektør møter i rådet til en dialog.

Dersom dette ikke fører til bedring – ta saken opp med ordfører.

Et alternativ er også å ta dette opp i rådets årsmelding – som skal behandles i kommunestyret.

Temaområder i kommunen

- Plan og budsjett

Bildet viser en av løvene foran stortinget.

- 1 Kommunens ansvar for temaet?
- 2 Hva er viktig for funksjonshemmede når det gjelder temaet?
- 3 Hvordan kan rådet jobbe med temaet?
- 4 Hva sier regelverket – herunder CRPD og Bærekraftsmålene?

- Arbeid og sysselsetting
- Barnehage
- Skole
- Voksenopplæring
- Boligpolitikk
- Helse- og omsorgstjenester
- Fritid og sosiale aktiviteter
- Familier med funksjonshemmede barn
- Folkehelse
- Samferdsel
- Universell utforming

Temaområder i fylkeskommunen

Bildet viser en av løvene foran stortinget. XXXXXXXXXX

- 1 Fylkeskommunens ansvar for temaet?
- 2 Hva er viktig for funksjonshemmede når det gjelder temaet?
- 3 Hvordan kan rådet jobbe med temaet?
- 4 Hva sier regelverket – herunder CRPD og Bærekraftsmålene?

- Plan og budsjett
- Arbeid og sysselsetting
- Videregående opplæring
- Voksenopplæring
- Samferdsel
- Kultur
- Folkehelse
- Tannhelse
- Universell utforming

Lover og regler

- FN-konvensjonen - CRPD
 - Bærekraftsmålene
 - Likestillings- og diskrimineringsloven
- + Regelverket på det enkelte område

Lover og regler – Hvor kan du henvende deg?

—
Hvis du lurer på hva som gjelder av regelverk – tips:

- Alle forvaltningsorganer har en alminnelig veiledningsplikt innenfor sitt saksområde, se fvl. § 11.

- Bufdir kan kontaktes ved spørsmål om rådets rolle.
Statsforvalteren kan kontaktes rundt regelfortolkning.

- FFOs rettighetssenter
- Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)
- Pasient- og brukerombudet (fylkesvis)

Vi har hele tiden med
oss:

FN-konvensjonen- CRPD,

Bærekraftsmålene og

Likestillings- og
diskrimineringsloven

Samarbeidet internt, rådgivningen og nettverk

Bilde: To knyttede never slås sammen til en hilsen

Samarbeid internt

Bilde: Smilende personer som står i rekke, de holder hverandre i hendene og strekker armene i været

Hva tenker du er din innsats for et godt samarbeid i rådet?
Hva forventer du av andre?

- Bli kjent
- Inkluder alle
- Del kunnskap
- Lytt til de andre
- Skap samarbeidskultur
- Marker gode resultater

Rådgivningen

- Gjør klart hva rådet vil oppnå i saken
- Etabler en felles virkelighetsbeskrivelse
- Gode argumenter krever arbeid
- Presenter løsning(er)
- Kjenn publikummet ditt (ikke overvurder, ikke undervurder)
- Vær hyggelig
- Det er helt greit å si «jeg vet ikke»
- Gjenta, gjenta, gjenta

Nettverket

- Vektlegges av erfarne rådsmedlemmer

- Det meste skjer mellom møtene

Takk!

Bilde: Illustrasjonsbilde av en stor gjeng med folk som illustrerer mangfold. Noen bruker rullestol.

Kontakt prosjektet: vigdis.endal@ffo.no